

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ

Загальна інформація

Компонент освітньо-професійної програми	Нормативний
Кількість кредитів ECTS	4
Мова навчання	Українська
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Історія Стародавньої Греції та Риму» є ознайомлення студентів з основними етапами, подіями, тенденціями та особливостями політичної, соціально-економічної та культурної історії Стародавньої Греції та Риму.

Передумови вивчення дисципліни

Для результативного опанування знаннями, вміннями, навичками при вивченні даної дисципліни студент повинен мати базові знання з «Історії Стародавнього Сходу».

Результати навчання

У процесі вивчення дисципліни передбачається формування у студентів наступних *компетентностей*:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 03. Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.

ЗК 04. Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.

ЗК 05. Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.

ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 08. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ФК 09. Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.

ФК 10. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ФК 11. Здатність обґрунтовано визначати роль України в загальноєвропейських та світових культурних процесах.

Навчальна дисципліна сприятиме досягненню таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 01. Уміння аналізувати й розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН 02. Розуміння значення культури як форми людського існування, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 03. Володіння концептуальними науковими та практичними знаннями та здатністю до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної педагогічної діяльності та/або навчання історії.

ПРН 11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

ПРН 12. Розуміння й використання основних сучасних термінів і положень історичних наук та методики їх викладання, а також здатність аналізувати, порівнювати і класифікувати результати діяльності науковців різних напрямків і шкіл. Знання та розуміння історіографії для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Стародавня Греція

Тема 1. Вступ до історії Стародавньої Греції та Риму

Тема 2. Крито-мікенська та гомерівська Греція

Тема 3. Архаїчна Греція (VIII – VI ст. до н. е.)

Тема 4. Стародавні Спарта та Афіни

Тема 5. Греко-перські війни та Пелопоннеська війна

Тема 6. Криза грецького полісу та посилення Македонії

Тема 7. Завоювання Александра Македонського

Тема 8. Культура Стародавньої Греції

Змістовий модуль 2. Стародавній Рим

Тема 9. Рання історія Римської держави

Тема 10. Рим та Італія у V – III ст. до н. е.

Тема 11. Криза Римської республіки

Тема 12. Рання Римська імперія

Тема 13. Криза та падіння Західної Римської імперії

Тема 14. Культура Стародавнього Риму

Форми та методи навчання

Вивчення дисципліни передбачає проведення лекційних, практичних занять, консультацій та самостійну роботу здобувачів освіти. Використовуються словесні, пояснювально-ілюстративні, інтерактивні, проблемно-пошукові, дослідницькі, проектні методи тощо.

Контроль навчальних досягнень

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль – усне опитування, участь в обговоренні, підготовка доповідей, підготовка творчих презентацій, виконання самостійної роботи (написання есе).

Підсумковий контроль – іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь, доповідь, виконання завдань
на практичному занятті

до 4 балів

Активність (доповнення, запитання)

1 бал

б) самостійна робота

до 10 балів

в) іспит

до 25 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 балів – здобувач освіти у повному обсязі опрацював матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; може узагальнювати та застосовувати набуті знання; 4 бали – відповідь містить незначні неточності; 3 бали – студент загалом володіє навчальним матеріалом, але у процесі його викладу припускається низки неточностей, відчуває труднощі у формулюванні висновків; 2 бали – здобувач може дати стисло відповідь на питання, у викладеному матеріалі є істотні прогалини; 1 бал – здобувач освіти має лише загальне уявлення про тему чи про окремі її аспекти.

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

75% – практичні роботи;

25% – підсумковий контроль.

Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в НУЧК:

«Положення про організацію освітнього процесу»:
https://drive.google.com/file/d/1p-qykVjCEwDD9xbk144yFQXwv_0t8u0I/view,

«Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка»:
<https://drive.google.com/file/d/1LBczFimbiTyDU90wxxRhwJaHojnGgZ8x/view>).

При вивченні дисципліни та проведенні форм контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності та відвідувати заняття відповідно до встановленого дирекцією розкладу. Здобувачі освіти мають право вільно висловлювати свої думки, задавати питання та брати участь у обговоренні на заняттях; вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; отримувати індивідуальні консультації у викладача.

Відпрацювання пропущених занять може відбуватися до початку заліково-екзаменаційної сесії. У разі відсутності через поважну причину (хворобу, участь у конференції або олімпіаді тощо) потрібно надати відповідну довідку.

Матеріально-технічне забезпечення

Навчальна аудиторія, проектор, ноутбук або комп'ютер, методичні матеріали.

Інформаційні ресурси

Балух В. О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2016. Т. 1. Стародавня Греція.

Балух В. О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2016. Т. 2. Стародавній Рим.

Гай Светоній Транквілл. Життєписи дванадцяти цезарів. Львів: Піраміда, 2019.

Історія європейської цивілізації. Греція / [під редакцією У. Еко]. Харків, 2025.

Історія європейської цивілізації. Рим / [під редакцією У. Еко]. Харків, 2024.

Коваленко О. О. Практикум з історії Стародавньої Греції: Навчально-методичний посібник для студентів стаціонарного відділення. Чернівці: Видавець Лозовий В.М., 2014.

Плутарх. Порівняльні життєписи. Том I. Київ: Стилет і стилос, 2023.

Плутарх. Порівняльні життєписи. Том II. Київ: Стилет і стилос, 2024.

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Коваленко Ольга Олександрівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
Комунікація	Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин E-mail: olgakovv5@gmail.com
Посилання на дисципліну в системах дистанційного навчання	https://moodle.chnpu.edu.ua/course/view.php?id=1575 Zoom: 563 376 6955 Код доступу: 9gQeus
Консультації	Щовівторка, 13:00 – 14:20